

Promemorian ”Översyn av buffertfonderna” (Fi2024/01410)

Tidningsutgivarna (TU) har getts tillfälle att yttra sig över rubricerat betänkande och får lämna följande synpunkter.

I promemorian lämnas förslag på åtgärder för att modernisera och effektivisera den samlade förvaltningen av Första-Fjärde och Sjätte AP-fondernas (buffertfondernas) fondkapital.

Ett av förslagen är att sekretess ska gälla i ärende om anställning av verkställande direktör i AP-fonderna. TU begränsar sitt yttrande till det sistnämnda förslaget.

Bakgrund

Enligt 39 kap. 5 b § offentlighets- och sekretesslagen (OSL) gäller sekretess i ärende om anställning av myndighetschef vid en förvaltningsmyndighet som lyder omedelbart under regeringen, riksbankschef eller vice riksbankschef för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om en enskild kandidats identitet, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men.

I fråga om myndighetschefer har detta gällt sedan 1 april 2010 och i fråga om riksbankschef och vice riksbankschef sedan 1 januari 2023. TU avstyrkte i bägge fallen förslagen om sekretess.

TU:s synpunkter

Det nu aktuella förslaget innebär sålunda att det även ska vara hemligt vem som söker anställning som verkställande direktör i AP-fonderna. Sekretessen ska dessutom gälla med ett omvänt skaderekvisit, det vill säga med en presumtion för sekretess, vilket i praktiken så gott som alltid kommer att innebära sekretess.

I promemorian görs gällande – ”konstateras” som det uttrycks – att vid rekryteringen av nya verkställande direktörer till Första, Tredje, Sjätte och Sjunde AP-fonderna de senaste åren, så har offentligheten för dessa anställningsförfaranden ”medfört att inte tillräckligt många kvalificerade personer har anmält sitt intresse”. Hur detta förhållande kunnat konstateras framgår inte av promemorian.

Som det framhålls i promemorian har AP-fonderna mycket viktiga funktioner i det allmänna pensionssystemet. Tjänsten som verkställande direktör i AP-fonderna är en central befattning i det svenska samhället. Utövat av ämbetet och de beslut som där fattas påverkar många människors vardag och ekonomi. Det finns därför ett mycket stort allmänintresse av insyn i vem som söker tjänsten.

Med uppdraget följer också att verka offentligt och företräda myndigheten utåt. Om det redan på den punkten brister i fråga om att stå för att man visat sitt intresse för tjänsten torde sökanden redan av det skälet vara mindre lämpad för befattningen.

Som ovan nämnts var TU kritiskt till införandet av sekretess i 39 kap. 5 b § OSL vid anställning av myndighetschefer som lyder direkt under regeringen och riksbankschef eller vice riksbankschef. Den kritiken kvarstår.

Mot den bakgrunden avstyrker därför TU det nu föreliggande förslaget och anser att uppgifter om vem som söker tjänst som verkställande direktör i AP-fonderna ska vara offentliga.

Stockholm den 15 oktober 2024

TU

Johan Taubert
VD

Per Hultengård
Jurist